

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foarte înscrisă în Registrul de Publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 300 Lei
Pe 6 luni . . . 180 Lei
Pentru străinătate 900 Lei**Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

Apostolatul rugăciunii

(ivo). Se știe ce e Apostolatul rugăciunii: O cruciadă de rugăciuni făcute zilnic de către creștinii înserși în această asociație, la gândul și după intenția Sf. Părinte; o adevărată armată a binelui, care luptă contra răului din această lume, nu cu arme ucigătoare, ci cu arma armelor care e rugăciunea. Înainte cu câteva săptămâni Sf. Părinte a primit în audiență mai bine de 7000 reprezentanți ai acestei mișcări, în frunte cu conducătorii ei, care sunt fiii Sf. Ignățiu de Loyola, adresându-le cuvinte de mulțumită și de încurajare, insistând asupra importanței rugăciunii în aceste clipe atât de grele.

În aceste vremi, când neamurile sunt în luptă unele cu altele și când valorile spiritului sunt puse în umbră, Părintele comun simte cum asupra umerilor săi apasă cea mai grea răspundere, în timp ce sufletul îi e plin de durere: Însă se simte îmbărbătat știind că în jurul său se află această armată răspândită pretutindeni unde se află fiii de ai Săi, care unesc rugăciunea lor rugăciunilor sale, sacrificiile lor cu ale sale.

Lumea adeseori nu-și dă seama de puterea rugăciunii și de aceea a celor ce se roagă, pe care îi socotește ca pe niște exaltați, care trăesc în afară de această lume și de grijile ei. Însă se înșală: Pildă vie e Sf. Tereza de Avila, despre care un libercegetător spunea în veacul trecut: „Tereza fu adevăratul dușman al Reformei protestante. Ea întemeia un Ordin călugăresc pentru a o combate cu rugăciunea, cu lacrimile și cu dragostea. Rugăciunea, lacrimile și dragostea sunt în realitate lucruri foarte mari, sunt darurile zilnice pe care acești apostoli ai rugăciunii le oferă zilnic lui Dumnezeu. Nu se poate înțelege pe deplin caracterul și vigoarea Bisericii, nici nu se pot măsura efectele acțiunii sale dacă nu se ține seamă de rugăciunea și de jertfele credincioșilor.

Adevărata rugăciune a creștinului e aceea pe care însuși Isus ne-a învățat-o. Aceasta e o rugăciune de adevărat apostolat, căci în ea cerem sfințirea numelui lui Dumnezeu, răspândirea și sălășluirea pe pământ a împărăției Sale și satisfacerea tuturor lipsurilor materiale și spirituale ale omului: pâinea de toate zilele, iertarea păcatelor, unirea frățescă, ajutor în ispite, mântuire de orice rău. Toate acestea pot veni numai de Sus. De aceea în aceste vremi tulburi Supremul Păstor se încrede mai mult în puterea rugăciunii, decât în înțelepciunea oamenilor de stat și în valoarea combatanților, căci înaintea lui Dumnezeu arma rugăciunii și a credinței e mai tare decât armele de oțel sau de bronz. Istoria e mărturie: Reforma bisericescă din veacul XI a fost pregătită de mișcarea din Cluny, mișcare de viață interioară, de rugăciune și de viață curată. Tot așa și reforma din veacul XVII a reușit mulțumită colaborării și rugăciunii marilor sfinți din acea vreme.

Și astăzi Biserica se află în fața a multe greutăți și cu multe griji pentru restabilirea păcii: Opere de caritate și de ajutorare a celor ce suferă, misionarism, readucerea celor necredincioși în rândul celor credincioși, și a celor rătăciți la unire, încreștinarea moravurilor actuale ale societății. Ea nu ar putea face față atâtor greutăți, dacă n'ar avea această falangă de rugători și penitenți, care asaltează tronul ceresc cu rugăciunile și cu faptele lor bune.

Operă bună și sfântă, care are o mulțime de favoruri spirituale, Apostolatul rugăciunii ar trebui introdus cât mai repede și în parohiile noastre, pentru că și biserica noastră să formeze un inel în lanțul acesta de rugători, care îmbrățișează tot pământul. Căci dacă toți au lipsă de ajutorul lui Dumnezeu ca să iese nevătămați din acest flagel mondial, mai mult decât oricare alt neam avem lipsă noi, care suntem atât de încercați.

Fapte fără tâlc

„Legea învățământului universitar“ din 1932 (legea „Iorga“) în articolul 94 decreteează: „Pe lângă Universitatea din București se poate înființa o facultate de teologie catolică“.

Indreptățirea acestui postulat permanent al Bisericii noastre a formulat-o, în cursul debaterilor parlamentare, între alții, însuși autorul legii, în veci neuitatul mare dascăl al neamului N. Iorga, spunând între altele: „...Atunci, când este o numeroasă populație românească în legătură cu Biserica Unită, care Biserica-Unită este a doua biserică românească fixată prin constituție; când această Biserică Unită a adus foarte mari servicii cauzei naționale, (aplauze) — oricât am vrea, dar nu putem să desființăm meritele Blajului — ce era mai natural decât, atunci când mi s'a spus: cândva d-ta n'ai admite să se înființeze pentru Uniți și pentru acei dintre catolici cari a'tfel merg în străinătate, o facultate aici, în București, care să fie în mediul acesta românesc și să câștige pe atâția dintre minoritari (aplauze prelungite...) — să zic: da“. (M. O. Nr. 79 din 27 Aprilie 1932).

Mai sunt, firește, și alte temeuri pe care razimă textul de lege votat. Ele s'au spus nu odată: în Parlament, în presă, într'o serie de memorii adresate celor în drept de către conducătorii Bisericii noastre. De prisos să le mai repetăm. Adăogăm doar atâta că tragedia Ardealului nostru drag l-ea sporit cu unul de capitală importanță națională: facultatea de teologie catolică românească ar putea aduna și pregăti lamura clerului unit din toate eparhiile provinciei de Alba-Iulia și Făgăraș, una și nedespărțită prin nici un fel de granițe politice.

Contribuind pentru Palatul Invalizilor nu dai un dar, ci plătești o datorie!

Cu vremea, stăruințele au obosit; problema a căzut dela ordinea zilei, și părea că s'a uitat.

N'a murit însă. „Monitorul Oficial“ No. 25 din 1943 o învie, într'o formă surprinzătoare. Găsim publicat în coloanele lui textul unui nou Regulament al Academiei teologice „Andreiane“ din Sibiu, care realizează pentru confrăți vechiul deziderat pentru care am militat noi. Păstrând denumirea de Academie, și întreaga sa dependență canonică față de autoritatea bisericescă, școala de preoție a

Sibiului e ridicată de drept la rangul facultăților din universități. Ea este „școală superioară de grad universitar“ (art. 1.); eliberează diplome de licență în teologie „egale cu diplomele pe care le eliberează Facultățile de teologie ortodoxă din țară, acordând, fără excepție, toate drepturile pe cari le conferă diplomele de licență în Teologie ale acestora“ (art. 3.); Profesorii „sunt egali în grad, drepturi și în salarizare cu profesorii Facultăților de Teologie“ (art. 11); etc.

Blajul și Academia lui de teologie a rămas, firește, tot unde a fost. Ceeace nu ne împiedecă, de sigur, să felicităm pe confrății dela Sibiu pentru isbânda înregistrată, și încă — ne grăbim să adaogăm — pe bună dreptate și vrednicie. Privind însă desfășurarea evenimentelor, dela legea Iorga la M. Of. 25 din 1943, ne va fi permis să exclamăm: O quae mutatio rerum, sau pe românește: unde dai și unde creapă!

Tot „Monitorul Oficial“ ne oferă și alte capitole de lectură interesantă. Numărul 23 din 28 Ianuarie 1943 vorbește iarăși de pădurile date de Stat mănăstirilor ortodoxe din țară. Încă în 1938 li se atribuiseră acestora „o suprafață de pădure în întindere totală de circa 18.800 ha și alte terenuri în suprafață de cel mult 600 ha“, pentruca din venituri să-și susțină nu numai instituțiile „existente“ ci și pe acele „care se vor înființa în aceste mănăstiri“. (M. O. No. 34 din 30 Martie 1938). Proaspătul decret din 28 Ianuarie, pomenit mai sus, rotunzește această suprafață de pădure la 20.000 ha, din cari peste 3000 trei mii hectare revin mănăstirilor ortodoxe din Ardeal și Banat (M-rea dela Sâmbăta de sus are 1000 ha; schitul Păltiniș 100 ha: etc.), fără să fi fost uitată nici eparhia Maramureșului și nici a Timișoarei, recent înființată.

Departe de a ne supăra, găsim că este bine să se dea mănăstirilor mijloacele materiale necesare unei activități spirituale bine-făcătoare.

Ne va fi permis, totuși, să ne gândim — cu mândrie și tristeță — la Basilianii noștri uniți și la Congregația noastră de surori. — Li vedem trudind greu în Bixadul rămas atât de departe, în Moiseiul Maramureșului, la Nicula din Someș, ca și în mijlocul orfanilor tot mai mulți dela Obreja. Ce minunate fortărețe spirituale, ce pietre de razim pentru chinutul suflet robit din acele părți de pământ românesc unde, alături de altarele răslețe, ele au rămas singurele vetre tari de lumină și de speranțe! — Și ne gândim la Congregația noastră de Surori, întemeiată odată cu România Mare. Școlile ei din Cluj

au rămas singurele pentru ocrotirea și creșterea românească a fetelor clasei intelectuale de dincolo de Feleac! Și cine ar putea aprecia după cuviință vrednicile fără seamăn, ce-și câștigă modestele surori prin cele sanatorii și spitale ale țării! Ce procesiune giandioasă ar forma miile de bolnavi pe cari i-au îngrijit cu angelică bună-tate, cu devotament eroic, oțelindu-și mereu puterile ostenite prin rugăciuni, și purtând printre fețele palide ale spitalelor surâsul blând al speranței alinătoare de dureri! Treceți prin clinicile dela Sibiu și veți vedea ce însemnează puterea credinții și munca devotată a Surorilor „Maicii Domnului“ din mănăstirea Blajului!

Cetiți și răspândiți

„UNREA“

Noul canonic lugojan, pâr. Valeriu Paveloniu, a fost instalat sârbătorește de Preasf. Ioan Bălan, în cadrele sf. liturghii arhieresti din 14 Februarie a. c. Cuvântului ocazional, rostit de Inaltul ierarh, i-a răspuns noul demnitar bisericesc, din al cărui curriculum vitae dăm celea de mai la vale:

Pâr. Valeriu Paveloniu s'a născut la 19 Septembrie 1890 în Densuș (jud. Hunedoara), studiile secundare le-a mântuit la Blaj și Năsăud, iar Teologia a urmat-o la facultatea din Budapesta. În acelaș an, după terminarea studiilor teologice, în 1913, a fost hirotonit preot. Rând pe rând a păstorit credincioșii din Gârliște; din 1914 până la 1919 la Secășeni; iar din 1919 până în 1934, la Bouțar, când apoi a fost numit paroh și protopop la Orăștie.

Activitatea bogată în roade ce a dezvoltat-o pâr. Paveloniu, încreștează pe răboj multe realizări închinare Bisericii și Neamului.

În parohia Secășeni, prin economiile realizate în timpul războiului mondial, a plătit toate datoriile împreună cu edificarea caselor parohiale, a complectat superedificatele, ridicând altele din nou. În parohia Bouțarul de jos a edificat o biserică de toată frumusețea; a înființat o cooperativă pentru a înlesni aprovizionarea locuitorilor cu cereale. Deasemeni, a dat ființă reuniunii de femei și a organizat tineretul, cu concursul cărora se aranjau anual mai multe serbări culturale, pregătite de aproape de preotul Paveloniu.

Paralel cu munca pastorală, pâr. Paveloniu a activat și pe teren politic, ca membru în toate consiliile județene, și delegațiile permanente, fiind și vicepreședintele acelora. Apoi în 1932-33 a fost deputat cu guvernul național țărănesc.

Mai laborioasă i-a fost activitatea ca paroh și protopop la Orăștie. A reușit să ridice o biserică impunătoare, dată cultului în 1940. În calitate de protopop și-a vizitat regulat parohiile, s'a achitat în totdeauna la vreme de toate obligațiile, dovedindu-se un harnic și priceput sfetnic al Vlădicului. Tot cu aceeaș râvnă și-a îndeplinit slujba de păstor sufletesc la Orăștie, unde lumea de bine l-a apreciat mult pentru talentul lui de bun predicator și preot vrednic. A ostenit cu rod pe tărâmul literar: scriind predici și note pastorale în „Cuvântul Adevărului“, articole de actualitate la „Unirea“ și a fost colaborator la gazetele locale „Solia dreptății“ și Gazeta Hunedoarei.

În plină activitate și laborioasă muncă fiind, Episcopia de Lugoj apreciindu-i meritele frumoase, l-a ridicat la treapta înaltă de canonic, legând mari nădejdi de acest bărbat al datoriei. (St. S. Dragu).

Din Chișinăul de altă dată

Când zic Chișinăul de altă dată, nu mă gândesc la un trecut prea îndepărtat. Mă gândesc abia la anul 1939... și totuș îi zic de altădată... De atunci capitala Moldovei dintre Prut și Nistru a trecut prin multe în-

cercări. Fost-a sub ocupația celor fără Dumnezeu, fost-a teatru de lupte sângeroase...

Veacuri triste, întunecoase
Peste capu-i au trecut.

Fost-a Chișinăul centru universitar. Acolo funcționau două Facultăți ale Universității din Iași — Teologia și Agronomia. Am ajuns în 1939 la Chișinău tocmai în așa numita Duminecă a Ortodoxiei. Catedrala măreață împodobită cu icoane mari, încadrate în aur era tixită de lume. Liturghiile basarabene sunt lungi, nespuse de lungi. La sfârșitul Liturghiei un diacon cu glas puternic începe rânduiala zisă a Duminecii Ortodoxiei. Rosteste anateme teribile împotriva tuturor acelor cari nu vor posti. Corul răspunde forte — Anatematsi. Se rostesc o întreagă serie de anateme, printre cari și una împotriva Papei și a celor ce se unesc cu el. Atât de departe au dus disidenții Ruși dușmănia față de Roma încât au introdus și anateme la adresa ei. În bisericile românești anatemele acestea se citesc numai în unele părți ale Basarabiei.

I. P. S. Gurie Grosu a tipărit și o broșură despre Rânduiala Duminecii Ortodoxiei. Sârbătoarea Sfințelor Icoane s'a transformat astfel în sârbătoarea urii împotriva catolicismului. Oare ce rost are? Iată întrebarea care mă neliniștea — illo tempore — în frumoasa catedrală a Chișinăului. Să mergem mai departe, la Facultatea de Teologie.

Spre deosebire de Facultățile din București și Cernăuți, Chișinăul nu era stăpânit de atmosferă protestantă. Avea și profesori anticatolici, cari întrebau la examene cum s'ar putea face ca în 5 ani să nu existe în România uniți și iubitori de anglicani, dar bine să se accentueze că erau și profesori cari aveau o justă înțelegere a catolicismului.

Răposatul Vasile Radu, fost profesor de limbi orientale și de teologie veterotestamentară, vorbea cu foarte multă înțelegere despre știința biblică catolică. Foarte rar se referea la protestanți și chiar când se referea îi combătea. La București și la Cernăuți studiul biblic e în foarte mare măsură tributar protestanților.

La Chișinău era cu totul altă situație. Ambii profesori își îndrumau discipolii în

FOIȚA „UNIRII“

Să ne obișnuim a fi darnici

(2)

de Dr. Nicolae Lupu

Dacă noi Românii Uniți ne-am așeza față în față cu catolicii olandezi — în ce privește dărnicia și spiritul de jertfă, pentru biserică și credință — oare n'ar rămânea umilită mândria noastră, văzându-ne întotdeauna mai gata a întinde mâna goală, decât a o prezenta plină? Și să nu ne închipuim că am fi mai săraci și mai neajutorați, sau că am fi zgârciți. Nu suntem săraci și nici zgârciți, — căci cheltuim destul pe lucruri nu prea necesare — numai cât nu suntem obișnuiți a fi darnici, mai cu seamă când e vorba de contribuție benevolă pentru biserică și religie. Ne-am obișnuit să credem că nu avem și nu putem, și că lucrurile mari trebuie să le facă alții, nu noi: primăria, prefectura, Ministerul, Statul.

Este adevărat că tot prefectura, Ministerul, Statul și partidele politice de mai înainte, ne-au obișnuit să așteptăm „mura în gură“ — cum e vorba, — cu o cât mai puțină osteneală din partea noastră, căci în cele trecute vremi, pentru a-și forma popularitate, toate Ministerele, guvernele și partidele au

dat „beniaminilor lor“ sume — nu numai pentru lucruri mari și de folos obște, ci chiar și pentru lucruri mărunte: un acoperiș de tură, un clopot, o închisură în jurul cimiterului, ca să nu mai amintesc case parohiale, biserici, pământ și păduri întinse. În baza principiilor de egală îndreptățire apoi, ne-am obișnuit a cere și noi, căci ne ziceam: Impozitele le plătim la fel cu ei. Pentru ce dar să nu ne dea și nouă, dacă le dă lor? Avutul Statului e și al nostru ca și al lor. Dacă nu ne dă și nouă, avem dreptul să zberăm că suntem nedreptății. Dărnicia guvernelor și a Ministerelor de pe vremuri față de unii „beniamini predilecți“ — din bunurile de obște, cari trebuiesc să fie pe o formă ale tuturor, — ne-au făcut să ne trezim trândavi ca și locuitorii Romei pe timpul lui August și a urmașilor săi, cari totul așteptau dela Caesar, până și pâne și jucători sau luptători în circ; și ca și clerul bizantin, care nu se mulțumea numai cu atâta ca împăratul să facă bisericii, să le împodobească și să dea plată preoților, ci așteptau ca tot împăratul să le dea și sfeșnice și lumânări, cădelnițe și tămâie. Ne-am obișnuit să așteptăm ca Statul să ne facă totul, căci noi am început a ne convinge că nu putem nimica.

Să ținem minte însă, că o biserică care trăește pe spatele unui Stat, se poate numi „un parazit“, care va dăinui numai atâta cât

dăinuește dărnicia și bunăvoința Statului respectiv. Dacă catolicii olandezi ar fi fost noi, ar fi pierit de mult.

În Pastorală de Anul nou, Inalt Preasfințitul Valeriu Traian zicea între altele Trăim vremuri de răsturnări, de refaceri, de schimbări și de înființări de lucruri noi. Lumea în care am trăit până acum se schimbă atât de mult, încât abia va mai putea fi cunoscută. Și schimbările vor începe îndată ce va înceta tunul. Legi noi se vor crea pentru State noi. Orânduiri noi în locurile vechi... Toate acestea ni le pune în vedere ca să ne obișnuim a fi darnici, că nu știm cât de binevoitor va fi Statul, și cât de darnice guvernele viitorului, față de biserică noastră catolică-unită; și vremea răsturnărilor — pe care o prevede Inalt Preasfințitul Valeriu Traian, — să nu ne afle nepregătiți, or chiar neputincioși de a ne susține înșine ființa în marele concert al popoarelor catolice. Suntem puțini, dar să nu uităm că nu mulțimea masselor constituie țaria bisericii, ci spiritul de jertfă și dărnicia membrilor ei.

Aceasta este deviza și dorința „Șefului“ căruia Dumnezeu i-a hărăzit să păstorească „frânta“ dar nu „înfrânta“ noastră biserică în cele mai grele și mai primejdioase vremuri din câte au trecut vre-odată peste ea. Pastorală de Crăciun și cea de Anul nou nu sunt decât părințești îndemnuri la dărnicie și la

izvoare catolice. Am pomenit de profesorul de Vechiul Testament. Noul Testament și greaca le propunea *Gala Galaction*, cunoscutul scriitor și luminatul luptător pentru unirea bisericilor — ca toți să fie una — cum vrea Mântuitorul. Niciodată nu făcea nici o aluzie răuvoitoare la adresa catolicismului. La o teză de licență un candidat avea ca poziție la studiul biblic problema timpului petrecut de Sfântul Petru la Roma. Candidatul învățase după Introducerea de *Vasile Gheorghiu*, care nu lasă pe Sfântul Petru la Roma până în anul 64. Un fost elev al lui V. Gheorghiu, care propunea Noul Testament la Cluj, nu lasă pe Sf. Petru la Roma până în 67. *Gala Galaction* a zămbit... apoi i-a spus că e bine să se mai gândească asupra problemei, căci sunt multe argumente cari vor să dovedească prezența Sfântului Petru la Roma înainte de 67. La ieșire studenții spuneau că — „Moșul e papistaș”. —

Gala Galaction avea obiceiul de a rosti meditații frumoase, în stilul meditațiilor catolice, în capela Facultății. Intr'o seară frumoasă din Martie 1939 în loc de meditație a vorbit despre lucruri actuale din Biserica lui Hristos. A vorbit despre alegerea Patriarhului Romei, admirând ordinea desăvârșită din Biserica — „dinspre Soare-Apune”. — A depănat apoi cu talent de povestitor câteva amintiri despre Papa Pius XII. L-a cunoscut pe când era Cardinalul Paceili și i-a cerut să creeze burse la Roma pentru tinerii dela Facultatea de Teologie din Chișinău. Purpuratul roman a și creat imediat două burse la *Gregorianum*. *Gala Galaction* combate vehement obiceiul de a se trimite teologi ortodocși și la protestanți.

Să nu se uite că Tudor Popescu, creatorul sectei Tudoriștilor, a studiat la protestanți! Dela Facultățile Protestante tinerii se reîntorc certați cu noțiunea de ierarhie bisericească de drept divin, cu rânduiala posturilor, cu cultul Maicii Domnului, cu cultul Sfinților, etc. *Gala Galaction* spunea atât de lapidar — Mă tem de o biserică din care lipsește euharisticul Isus. Cu acest argument combătea tratativele cu anglicanii. Combate

organizare, în vederea primejdiei care poate să se abată asupra noastră în viitorul cel mai apropiat. Sunt ca și un ordin de mobilizare către toți fiii bisericii noastre, ca să ne pregătim pentru a preîntîmpina lupta ce ne amenință. Dănsul prevede, e conștios, și vrea să convingă pe toți fiii săi, că precum în trecut așa și în marele viitor care se apropie, numai nouă ne este hărăzită chemarea și misiunea de a conserva și a perpetua ființa și individualitatea națională a acestui neam, în marele concert al popoarelor catolice.

Viforniței care amenință să se deslănțuiască cu toată furia îndată ce vor înceta văjelele explozibilelor, cel mic nu va putea rezista dacă nu va fi bine organizat, și nu va putea subsista decât cel cu inimă largă și cu mână darnică, pătruns de un adevărat, creștinesc și catolic spirit de jertfă. Model să ne fie micul popor catolic olandez, și însuși Păstorul care ne îndeamnă și ne cheamă, nu numai cu vorba și cu sfatul, ci cu fapta; pe care urmându-l — dacă nu în valoare cel puțin în proporție — valurile tulburi și amenințătoare ale răsturnărilor viitoare nu numai că nu ne vor clătina, ci ne vor trezi la o viață nouă, activă și gata de orice jertfă, și vom subsista — conform principiilor catolice: Prin noi înșine, cu ajutorul și sub Provedința ocrotitoare a lui Dumnezeu.

(Sfârșit).

și prezența bisericii ortodoxe la congresele zise pancreștine. Dacă doresc unirea bisericilor, protestanții — după *Gala Galaction* — trebuie să facă două lucruri: să se închine în fața euharisticului Isus și să primească taina hirotonirii. Tot în seara aceea a vorbit despre adunarea dela Alba-Iulia prezidată de Mitropolitii Alexandru Nicolescu și Nicolae Bălan. Din gura bătrânului cu cap de aur și cu plete de argint nu ieșea nici un cuvânt împotriva bisericii unite. E bine să se remarce acest fapt.

Teologia Morală sau cu nomenclatura oficială: Filosofia Morală o propunea Păr. *Valeriu Iordăchescu*. Sf. Sa a studiat la Institutul Catolic din Paris și e neotomist. Pledează pentru neotomism și în ortodoxie. Luptă pentru unirea bisericilor. Propune după cărți catolice, recomandă cărți catolice și apără hotărât catolicismul de atacuri necontrolate (că după iezuiți scopul scuză mijloacele, că Galileo Galilei a fost ars pe rug, etc). A tradus din Maritain cartea despre inteligență, iar în prefață preconizează neotomismul pentru Biserica Răsăritului. Elogiază opera colosală a Sfântului Toma din Aquino.

Aproape de Facultatea de Teologie, pe o stradă laterală, era o casă modestă, în care locuia Episcopul *Inochentie, al Stareobreadților* (Lipovenilor) din Basarabia. Episcopul *Inochentie* — mort în refugiu, la Tulcea — era simplu la înfățișare, modest dar foarte fanatic. L-am întrebat dacă nu ar fi posibilă unirea bisericilor. Mi-a răspuns foarte categoric că ei — *Stareobradții* — sunt dreapta credință cea adevărată. Patriarhul *Nicon* a stricat legea. În loc de 40 mătâni a pus numai 7, în loc de a ocoli biserica spre dreapta, o ocolește spre stânga. Câteva modificări tipiconale de foarte mică importanță au fost suficiente spre a se naște sângerul război religios al *Raskolului*. Răsculații în frunte cu protopopul *Avacum* au respins modificările tipiconale ale lui *Nicon*, Patriarhul Rușilor. Până în zilele noastre consideră pe Patriarhul *Nicon* al doilea Arie. Protopopul *Avacum* a fost ars pe rug. Din ordinul Țarilor — cari în Rusia aveau toate drepturile episcopale, minus cele liturgice și erau șefi bisericești — au fost executați *stareobradții*. Au murit foarte mulți, dar credința lor a rezistat — inter omnes vicissitudines temporum. La începutul secolului nostru aveau 69 de arhierii. Cel mai important centru al lor era *Novgorod*.

Sub presiunea persecuțiilor unii s'au reîntors în biserica ortodoxă, dar până în ziua de azi au biserici aparte și își aleg preoți numai dintre ei. Recunosc pe Episcopul ortodox, dar încoolo nu au nimic cu ortodocșii. Aveau biserică și la Chișinău. Se numesc *Iednoverți*, sau una credință. Cât de departe poate merge formalismul în lumea religioasă, când accentul axiologic nu cade pe credință, pe elementul pur spiritual! Vlădica *Inochentie* era cult, studiasse la *Novgorod*. Scria și la *Misionarul* dela Chișinău și are două lucrări românești: 1. *Impotriva ateismului*, 2. *Dece creștinii serbează Dumineca și nu Sâmbăta?* Am însemnat pe răboj numai câteva aspecte bisericești, crezând că pot interesa și cititorii *Unirii*.

prof. Iosif E. Naghiu.

— Tatăl eroic de pe front are drept la ocrotirea și ajutorarea familiei sale.

— El își fac datoria pe front, noi să ne-o facem acasă ajutându-le familia.

— Familiile celor cari luptă pe front, așteaptă obolul tău!

Catehizația în școala primară

Ceva despre Spiritul și metoda de predare

După introducerea lecțiilor practice de religie la sinoadele noastre preoțești, (dispoziție foarte bine venită) se ivesc o mulțime de discuțiuni asupra modului de procedare la tratarea practică a acestor lecțiuni. Importanța și necesitatea catehizației în școala primară nu reese imediat din obligația de-a catehiza, ci mai ales din scopul urmărit de ea, adică: „Desvoltarea și trezirea sentimentului religios și moral; în consecință, formarea caracterului religios moral”, punctul culminant la care ținteste educația.

Instrucția catehetică și formarea din fragedă copilărie a deprinderilor creștinești este deci o necesitate indiscutabilă. Nu este însă suficient a constata importanța, necesitatea și scopul catehizației. Important este felul cum se fac și cum trebuie să se facă aceste lecțiuni.

Spiritul și metoda actuală a acestor lecțiuni nu trebuie să fie în antagonism total cu înclinările și însușirile sufletești ale copilului. Spiritul excesiv intelectualist al acestor lecțiuni, noțiunile dogmatice abstracte și grele, neînțelese de frageda și plâpânda structură psihică de copil, sunt erori ce trebuiesc înlăturate. Manejul de întrebări și răspunsuri, menit să stoarcă dela copii o învățătură abstractă și generală, un dicton moral neinteligibil, fac din acest soi de lecțiuni ceasuri de chinuitoare plictiseală, brutalizând gingașele suflete de copii. Catehismul nu trebuie deci să se predea într'un mod scolastico-dogmatic, sau în formă strict dialogică, prin întrebări și răspunsuri. Se credea cândva, că cu cât întrebarea e mai constrângătoare, preținzând un răspuns așteptat, cateheza e mai bună.

Un progres însemnat, în predarea catehismului, s'a făcut prin întrebuițarea narațiunilor biblice, mijloc foarte eficace pentru lămurirea lui. Aceste povestiri sunt făcute nu în urma predării diferitelor definițiuni din catehism, ci înaintea lor spre a folosi ca o concretizare a lor. Predarea începe deci cu povestirea lecțiunii și forma dialogică se întrebuițează, când prin întrebări reconstituim cuprinsul lecțiunii, cum e explicarea unui articol din simbolul credinței sau a unui sacrament. Procesul de învățământ e când analitic, când sintetic, după cum avem de scop să desfășurăm și ilustrăm anumite adevăruri sau numai să le lămurim, întipărindu-le mai bine.

Unul dintre frații preoți la ședința unui sinod a încercat să răstoarnă aceste afirmațiuni zicând: „Este o metodă catolică predarea catehismului în mod strict dialogic”. S'a practicat în trecut și trebuie să întrebuițăm și în viitor această formă, făcând pe copii să învețe și memoreze toate așa cum se găsesc în catehism. Mai târziu când vor fi mari au ei timp să le priceapă. — Acest punct de vedere, astăzi când și pe teren pedagogic s'au făcut însemnate progrese, nu poate fi însușit de toți. Până în prezent nu știu să existe definit ex-catedra, deci adevăr infalibil, că n'ar fi catolică predarea catehismului în altă formă decât prin întrebări și răspunsuri.

„Sentimentele religioase formează unul dintre atributele distinctive ale spiritului omenesc și sunt atât de inerente încât nu putem explica absența lor totală decât numai prin ipoteza unei infirmități” (*F. Bulsson*: Dictionaire de Pédagogie). Credința întreagă trebuie să se întărească din sentiment și să se nutrească

la tot pasul cu sentiment. La fel sunt copiii. Trebuie deci făcut mai întâi apel la suflul inimei copilașilor. În această formă pătrunde mai ușor, mai sigur și durabil concepția Divinității în sens creștin, morala impusă de Dumnezeu, iubirea adâncă, frica de Atotputernicia Sa etc. Pe toate acestea treptele formale, dialogul matematic, tipic, constrângător, le-au secătuit farmecul de orice putere afectivă, de orice interes viu și înălțător. Pentru a putea trezi în copii sentimente vii și intense de plăcere, pietate, admirație față de Dumnezeu, ținând cont de psihologia copilului, învățământul religiei trebuie să fie afectiv. Spiritul nou ce trebuie imprimat didacticei în școala primară cere o încordare și atenție la cerințele și necesitățile sufletesti ale copiilor. O cercetare minuțioasă a cercului de intuiții și reprezentări este punctul solid de plecare al oricărei lecțiuni. Coborîrea catehetului la nivelul de pricepere al copiilor, canalizarea și conducerea neobservată a preocupărilor de ordin sufletesc. Atunci poate fi învățământul viu, interesant și atrăgător. Mijlocul cel mai eficace pentru realizarea acestui ideal este povestirea.

Arta pedagogică a povestirii, care se poate deprinde de oricine, este mijlocul cel mai excelent, pentru a face învățământ educativ. Ea se razimă pe trei principii fundamentale: a) Povestirea să fie plină de amănunte, lux de amănunte, căci acestea desvoltă interesul. Nu numai la copii se procedează astfel, dar și pentru noi. b) Povestirea să aibă motivare imbelșugată. Exemplu elocvent adus de un catehet pentru a arăta necesitatea intrupării lui Isus și mântuirea. În mijlocul unui vast câmp era o prăpastie uriașă în care căzuseră mai multe animale. La sberățele dsperate ale acestora sosiră alte animale, poate cu intenția de a le salva. Tigri, elefanți etc. se învârteau zadarnic în jurul prăpastiei fără a putea da ajutor celor căzute în nenorocire. A trebuit să vină omul care prin puterea minții sale să le salveze. Așa căzuse în abisul păcatului și neamul omenesc pe care numai Mântuitorul lui Isus a putut să-l salveze. c) Povestirile religioase să îmbrace haina caldă și familiară. Cuvinte inteligibile, expresii populare, vorbirea directă, citarea textuală a dialogurilor, povestirea liberă fără a face uz de manual în timpul povestirii, curgătoare și continuă. Tonul să treacă prin gama tuturor sentimentelor pe care povestirea vrea să le trezească și însoțit de variațiunile mimice.

Materialul de povestiri religioase, pentru copii, atrăgătoare și variate care ar putea sta la dispoziția catehetului de-a ilustra mai concret lecțiunile din catehism, se găsească la diferiți autori, numai să-și dea cineva osteneala a le aduna într'un mănunchu.

Spiritul activ al unei lecțiuni nu izvoarește totdeauna din forma exterioară a lecției. Poate fi comunicată prin o continuă narațiune și să fie activă tot timpul, dacă a putut trezi în copii cel mai viu interes, cea mai mare poftă de a asculta. În ochii vii și nevinovați ai copilașilor, cari au ceva din înălțimile senine și albastre ale cerului, poți citi ce se petrece în ființa lor și dacă au luat parte activă la lecțiune. De multe ori forma întrebătoare, care provoacă pe copil mereu să vorbească, poate fi pasivă și în loc să desvolte interes provoacă silă, plictiseală, oboseală și lasă rece inima lor. Inșiși copiii, când sunt deprinși, reproduc și istorisesc admirabil, uimindu-ne. Din inșiși felul lor de-a povesti putem avea multe de studiat. Criteriul ce ne permite să apreciem dacă lecția a fost sau nu activă, e gradul de intensitate cu care

lecția a cucerit atenția copiilor. Dacă povestirile biblice, ce compun lecțiile catehetice, întrunesc condițiile unei bune povestiri, ca fond și formă, reușesc sigur să miște sufletele fragede și dau impresii puternice ce își întind raza lor de influență timp îndelungat. Ele ating cele mai sensibile coarde ale sufletului de copil.

Cine dă toată puterea de atracție ce răpește pe copii? Personalitatea catehetului.

Pr. Axente Stanislav

Știri mărunte

Ziua Ostașului. Măne, Duminecă, avem Ziua Ostașului, organizată de Consiliul de Patronaj. Se apelează stăruitor și din nou, la întreaga Națiune, să se vină în ajutorul ostașilor noștri, în scopul de a-i scăpa pe aceștia prin danile noastre, de grija că la cei scumpi ai lor, rămași acasă și apăsați de nevoi, nu se gândește nime. — E un act patriotic binele ce se cere să se facă mâne și nime-nă nu credem că se va da în lături dela îndeplinirea lui.

O serbare aleasă. În ziua de miercuri 27 Ianuarie, la ora 10, a avut loc în splendida biserică „Sainte-Madelein“ din Paris o sfântă liturgie în ritul nostru românesc, celebrată de Păr. Gheorghe Surdu, doctorand în teologie la Universitatea catolică de acolo. Răspunsurile au fost date de un celebru din Cetatea Luminii. După cetirea sfintei evanghelii, Monseniorul Grébaud, profesor de limbi orientale la Universitatea catolică din Paris, a pronunțat un discurs, arătând binefacerile faimoasei „Oeuvre d'Orient“. La această sărbătoare patronală, — ziua de 27 Ianuarie fiind închinată patronului operei, Sf. Ioan Gură de aur —, a luat parte multă lume aleasă: bisericieni și mireni din toate părțile parisienne și a fost admirat ritul nostru oriental românesc. Se știe că „L'Oeuvre d'Orient“ a fost fondată în 1856 pentru a fi un organ al misiunilor catolice orientale și al clerului băștinaș care muncește pentru Unirea Orientului disident cu sfânta Maică Biserică. Multe scrisori papale au recomandat această instituție creștinătății. Directorul ei general este astăzi Mgr. C. Lagier, cu sediul în Paris, 20 rue du Regard. (iv.)

Veste bună. Dumineca trecută, la Boziaș s'a făcut Reconstituirea Agrului local. La această bucurie a localnicilor a luat parte și păr. Arieșanu dela Târnăveni, protopopul districtual, care a și cuvântat mulțimei de credincioși întrunită în școala primară, după ce a fost binecuvântat de păr. Costea, parohul Boziașului. S'au făcut primiri de membri și s'a ales noul comitet, cu d. Ioan Codrea ca președinte, Nic. Costea ca vicepreședinte și I. Munteanu casier. — Să fie într'un ceas bun!

Arhiepiscopul New-Yorkului la Vatican. După cum știe Biroul Internațional de Informații, arhiep. catolic Spellman al New-Yorkului, sosit la Lisabona cu avionul, va merge și la Roma, la Sf. Părinte. Ierarhul nordamerican e o personalitate bine cunoscută cercurilor bisericesti din Cetatea Eternă. Nu se știe nimic pozitiv cu privire la scopul venirii sale la Vatican, și nu se știe dacă a fost invitat de Sf. Părinte? Atâta însă e sigur că după întâlnirea dela Casablanca a avut loc o întrevedere lungă între d. Roosevelt și Msgr. Spellman; că acesta din urmă e în strînse legături cu Vaticanul. Și se mai știe că președintele Statelor Unite își are reprezentantul său personal pe lângă Sf. Scaun.

Academia română din Roma și-a reluat seria de conferințe, întreruptă de sărbătorile Nașterii Domnului. Între conferințieri se semnalează prof. Sc. Lambrino, directorul școlii (Săpăturile dela Histria), prof. Sever Pop (Viața română reflectată în toponomastică), academiianul italian Francesco Orestano (Galilei, cultura vremii sale și credința sa), academicul Amedeo Maiuri ș. a. Adevărată și temeinică propagandă românească în Italia.

Locale. Dumineca viitoare, a Lăsăturii de carne, va predica în catedrală păr. Dr. Gavril Pop, profesor de teologie despre: Taina mărturisirii ca mijloc de recăștigare a vieții supranaturale.

— O trupă de valoroși artiști, sub conducerea Dlui Gh. Vraca, societară al Teatrului Național și cu sprijinul Min. Propagandei, au jucat în Palatul

cultural Vineria trecută „Apus de soare“, capodopera lui Barbu Delavrancea. Înainte de desfășurarea dramei artiștii au prezentat un frumos program de cântece și declamări. Artiștii au fost viu aplaudați de mulțimea care a luat parte la teatru.

Liturgie la Sorbona pentru cardinalul Richelieu. În baza unei înțelegeri dintre ducesa d'Aguillon și Sorbona, în fiecare an trebuie să se officieze o liturgie pentru sufletul marelui cardinal francez, îngropat în capitala Universității. În acest an, împlinindu-se 300 ani dela nașterea lui, liturgia de requiem a fost celebrată în prezența card. Suhard al Parisului, al reprezentantului guvernului și al Academiei franceze.

Omagierea lui Avram Iancu. La Ateneul Român din București, în ciclul II al șezătorilor aranjate de gruparea Vremea, va fi omagiat și Craiul Munților, Avram Iancu. Va conferenția d. Nichifor Crainic; o seamă de scriitori vor citi bucăți din opera lor; artiști dela Opera Română vor cânta doine și cântece naționale, iar corul C. F. R. va executa Poemul lui A. Iancu de T. Popovici.

Examenul de bacalaureat, anul acesta, în mod excepțional, se va începe la 3 Maiu. Cursurile clasei VIII a liceelor teoretice se vor termina până la 1 Aprilie 1943. Între 1-17 Aprilie se vor face lucrările de sinteză numai la materiile de bacalaureat. Între 17-22 Aprilie se va încheia situația definitivă a tuturor elevilor cl. VIII și se vor face înscrierile pentru examenul de bacalaureat. — Toate aceste măsuri s'au luat pentru ca absolvenții să se poată prezenta la examenele de admitere la școlile militare, ale căror cursuri se vor începe la 1 Iulie 1943.

† Pr. Ioan Masca, parohul Cipăului, a trecut la cele veșnice Duminecă în 14 Februarie c. în anul 44 al vieții și 17 al preoției sale cinșite și a căsătoriei fericite. — Să-i fie partea cu cei aleși!

Telefonul „Unirii“

Am primit abonamentul pe 1943: Jidava Cugir; Ionaș Lugoj; Dr. Voștinar Arad; Oficiul parohial Petroman; Andrean Petroșeni; Bociat Livezeni; Trifu Ghilod; Jidvean Câmpu-lung; Clain Tămășeni; Dr. Boilă Târnăveni; Hopârtean Sibiu; Avram Brașov.

Am primit abonamentul pe 1942: Oficiul parohial Densuș; Ungurean Baia de Criș; Dr. Boilă Târnăveni.

Demian, Roșia de Secaș: Am primit 50 Lei diferența de abon. pe 1943.

Oficiul parohial Paroseni. Confirmăm primirea sumei de Lei 1550. Abonamentul este achitat până la 31.XII 1943.

Albini, Zlatna. Am primit abonamentul pe 1943 pentru Dl. Nașcu.

Dărăbăneanu, Rapoltul Mare. Am primit 610 Lei, abonament pe 1942 și 1943.

Buta, Sighișoara. Am primit abonamentul pe 1941 și 1942.

Gherasim, Bocșa Montană. Am primit abonamentul pe 1942 și 1943.

FRIDERIC HÖNIG ARAD STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor învenție proprie licențiate. Rechișite și sune de fier pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

